

Bryssel 25.1.2023
C(2023) 565 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Komission täytäntöönpanoasetus

**rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä ohjelmakaudella 2021–
2027 koskevien vuotuisten tuloksellisuuskertomusten mallin vahvistamisesta asetuksen
(EU) N:o 2021/1148 mukaisesti**

LIITE
Asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklassa tarkoitetun jäsenvaltioiden komissiolle toimittaman, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä koskevan vuotuisen tuloksellisuuskertomuksen malli

TUNNISTETIEDOT

<i>CCI-numero</i>	2021FI65BVPR001
<i>Otsikko</i>	<i>Vuotuinen tuloksellisuuskertomus</i>
<i>Versio</i>	<i>1.0</i>
<i>Tilivuosi</i>	<i>1.7.2023-30.6.2024</i>
<i>Päivä, jona kertomus on hyväksytty seurantakomiteassa</i>	

1. TULOKSELLISUUS

1.1. Täytäntöönpanon edistyminen – asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklan 2 kohdan a alakohta

Kerro kunkin erityistavoitteen osalta, miten ohjelman täytäntöönpanossa ja sen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty, kun otetaan huomioon tilivuoden viimeisimmät tiedot asetuksen (EU) 2021/1060 42 artiklan mukaisesti. Tällä tarkoitetaan kumulatiivisia tietoja, jotka on toimitettu kertomuksen toimittamisvuotta edeltävän vuoden heinäkuun loppuun (31.7.) mennessä.

Edistymistä kunkin erityistavoitteen osalta kuvaavat tiedot olisi mieluiten esitettävä ohjelmassa yksilöityjen täytäntöönpanotoimenpiteiden, ohjeellisten toimien ja toivottujen tulosten mukaan jaoteltuina.

Kerro myös toteutetuista toimenpiteistä ja asiaankuuluvista toiminnoista, jotka liittyvät kumppanuuden täytäntöönpanoon asetuksen (EU) 2021/1060 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Tilivuoden aikana järjestettiin kaksi hakua. Näistä ensimmäinen oli avoinna 1.9.2023-31.10.2023. Haussa olivat auki molemmat erityistavoitteet. Haun tuloksena rahoitettiin 8 hanketta, joiden EU-rahoitusosuus oli yhteensä 25 307 336,13 euroa. Hakemuksista kolme kohdistui operatiiviseen tukeen. Tilivuoden toinen haku oli avoinna 1.3.2024- 28.3.2024. Haussa oli auki vain erityistavoite1. Haku liittyi erityistoimeen BMVI/2021/SA/1.5.4/0011 eli yhteentoimivuuteen (IO) liittyvään toimeenpanoon. Haettavana oli yhteensä 982 129,25 euroa. Haun tuloksena rahoitettiin 1 hanke, jonka EU-rahoitusosuus on 249 011,28 euroa.

Ohjelman toimeenpano on jatkunut tehokkaana, ja molemmissa erityistavoitteissa on jatkettu sekä hanketoimintaa että operatiivisen tuen käyttöä. Rahoitustukivälineen varoista lähes kaikki on sidottu 30.6.2024 mennessä. Hankkeiden osalta on raportoitu komissiolle yli 10 % rahoitustukivälineen ohjelmaan kohdistetusta alkuperäisestä määrärahasta, mikä mahdollistaa lisärahoituksen saamisen myöhemmin. Lisärahoitus tulee olemaan hyvin tarpeellinen, jotta ohjelmaa voidaan toteuttaa tuloksellisesti myös ohjelmakauden loppupuolella ja jotta voidaan huomioida toimintaympäristön muutoksista ja lainsäädännöstä aiheutuvat uudet tarpeet, kuten maahanmuuttopaktin toimeenpano. Erityistoimihakujen kautta toivotaan jatkossakin saatavan lisärahoitusta ohjelmaan.

Toteutuneiden indikaattoritietojen perusteella useimmat hankkeet ovat toteutuneet hyvin tai lähes suunnitellusti. Poikkeuksen muodostavat muun muassa VIS-, EES- ja ETIAS-hankkeet, jotka ovat viivästyneet pääosin avustuksen saajista riippumattomista syistä. Tarvittaessa avustuksen saajat ovat hakeneet lisää aikaa hankkeiden toteutukseen.

Operatiivisen tuen kohdalla indikaattorin tavoitearvo tarkoittaa esim. tietojärjestelmän ylläpitoa, mikä on jatkuvaa toimintaa. Näihin liittyvät raportoidut indikaattorit ovat O.1.10 ja O.2.5. Tähän

mennessä indikaattorin O.1.10 raportoitu määrä on 12, ohjelman välitavoitteen ollessa 10. Raportoitu määrä koostuu kolmesta eri hankkeesta. Täten voidaan sanoa, että tietoteknisiä toimintoja on kehitetty, ylläpidetty tai parannettu suunnitelman mukaisesti ja ohjelmassa asetettu tavoite on jo ylitetty.

Indikaattorin O.1.7 mukaisia maakulkuneuvoja raportoitiin yhdessä hankkeessa hankituiksi yhteensä 206 kappaletta. Näistä 40 oli partioajoneuvoja, 115 moottorikelkkoja ja 51 mönkijöitä. Hanke päättyi tilivuoden aikana. Ohjelman mukainen välitavoite on 79 ja koko ohjelmakauden tavoite 158 kappaletta, joten tämän osalta tavoite on jo ylitetty selvästi.

Kaksi rahoitettua hanketta, joissa oli tavoitteena rajanylityspaikoilla rakennettujen/parannettujen tilojen määrä, ovat raportoineet toteumaksi yhteensä 27 kappaletta. Hankkeet ovat päättyneet. Indikaattorin O.1.4 välitavoite ja samalla kokonaistavoite ohjelmassa on 35, joten indikaattorin toteutuminen ei ole täysin välitavoitteen mukainen, mutta ohjelmakauden kokonaistavoitteeseen päästäneen.

Täytäntöönpanotoimen 1A tavoitteita edistettiin yhdellä uudella hankkeella, jolla kehitetään merirajan valvontaa. Hankkeen päämääränä on, samoin kuin aiemmin rahoitetun hankkeen, tuoda toisen vartiolaivan valvontakyky nykypäivän toimintaympäristön edellyttämälle tasolle. Hankkeissa rahoitetaan kahden uuden vartiolaivan valvontateknologiaa, ei itse laivojen rakentamista. Hankkeiden tavoitteena on, että laitteet ovat asennettuina ja käytössä loppuvuonna 2026.

Täytäntöönpanotoimen 1B puitteissa on parannettu rajaturvallisuuden strategista suorituskykyä. Hankkeessa ”Rajavartijan suojavälineet” varustettiin rajaturvallisuustehtävissä työskentelevät siten, että he kykenevät operoimaan kaikenlaisissa rajaturvallisuustilanteissa. Hankkeen päämäärä saavutettiin. Ohjelmassa ei ole hankkeeseen soveltuvia indikaattoreita, mutta hankkeen konkreettisina tuotoksina ovat 1468 uutta taktista kypärää sekä 1409 levynkantolaitetta. Täytäntöönpanotoimesta ei rahoitettu tilivuoden aikana uusia hankkeita.

Täytäntöönpanotoimen 1C ja 1D mukaisesti ei rahoitettu hankkeita tilivuoden aikana.

Täytäntöönpanotoimeen 1E liittyen kaikki rajaturvallisuuteen liittyvät viranomaiset toteuttavat hankkeita EU-tietojärjestelmien kehittämiseksi ja niiden yhteentoimivuuteen valmistautumiseksi. Tilivuoden aikana rahoitettiin yhteensä neljä hanketta. Hankkeista kaksi kohdistuu EES-asetuksen ja ja kaksi ETIAS-asetuksen toimeenpanoon. Mikään näistä neljästä hankkeesta ei raportoinut vielä tilivuoden aikana. Hankkeen ”SIS Recast ja Euroopan komission evaluaatiovaatimusten toteuttaminen” toimeenpano päättyi tilivuoden aikana, ja loppuraportissa hankkeelle määritellyn indikaattorin R.1.18 tulokseksi ilmoitettiin 7. Ohjelman lopulliseen tavoitteeseen, mikä on 100, on vielä matkaa, mutta kyseessä oli vasta ensimmäinen tähän indikaattoriin liittyvä hanke.

Viisumipolitiikan alalla suurimmat haasteet ohjelmakaudella ovat yhteentoimivuusvaatimusten edellyttämien muutosten toteuttaminen uudessa kansallisessa viisumitietojärjestelmässä sekä riippuvuuden vähentäminen ulkoisesta palveluntarjoajasta hakemusten vastaanotossa. Mistään erityistavoitteen 2 täytäntöönpanotoimesta ei rahoitettu uusia hankkeita tilivuoden aikana.

Täytäntöönpanotoimeen 2E liittyen ulkoministeriölle ja Maahanmuuttovirastolle myönnettyjen hankkeiden (VIS-asetusmuutoksen velvoitteiden toteuttaminen) toimeenpano alkoi tammikuussa 2023, mutta hankkeet eivät ole edenneet alkuperäisen suunnitelman mukaisesti avustuksen saajista riippumattomista syistä. Molemmat hankkeet ovat hakeneet lisää aikaa hankkeiden toteuttamiselle 31.12.2025 saakka.

Samaan aikaan edellä mainittujen hankkeiden kanssa alkoi ulkoministeriön toimeenpanema ”VISU viisumiprosessin kehityshanke”. Hankkeen päämääränä on kehittää sähköisen viisumiprosessin

toiminnallisuuksia, jotta ne täyttävät Schengen-vaatimukset. Hanke liittyy täytäntöönpanotoimiin 2 A, 2 B ja 2 C. Hanke ei ole vielä päättynyt.

BMVI-rahoitustukivälineen toimeenpanossa kumppanuusperiaatteen toteutumista tukee seurantakomiteatyöskentely. BMVI-rahoitustukivälineen erityispiirteistä johtuen ei ole katsottu tarpeelliseksi nimetä seurantakomitean jäseniksi talouselämän ja työmarkkinaosapuolten edustajia eikä alue- ja paikallisviranomaisten edustajia. Hallintoviranomainen arvioi kuitenkin yhdessä seurantakomitean kanssa, onko kyse asiasta, jossa talouselämän osapuolten ja työmarkkinaosapuolten tai alue- ja paikallisviranomaisten kumppanuuden toteutuminen tulee varmistaa. Hallintoviranomainen toimittaa ao. seurantakomitean kokouksen materiaalin nimetyille tahoille asioista, joissa on niille oleellisia asiakohtia. Tarvittaessa kyseisten tahojen edustajat voidaan kutsua asiantuntijoiksi seurantakomitean kokouksiin.

Seurantakomitea kokoontui kaksi kertaa tilivuoden aikana. Talouselämän osapuolia ja työmarkkinaosapuolia tai alue- ja paikallisviranomaisia ei ole toistaseksi osallistunut kokouksiin, sillä kokouksissa ei ole käsitelty niille oleellisia asioita.

1.2. Tuloksellisuuteen vaikuttavat seikat – asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklan 2 kohdan b alakohta

Kerro kunkin erityistavoitteen osalta, mitkä seikat ovat vaikuttaneet ohjelman tuloksellisuuteen tilivuoden aikana ja mihin toimiin on ryhdytty niihin puuttumiseksi.

Mikäli mahdollista ja aiheellista, erottele nämä seikat seuraavasti:

- saavutusten aliraportointi¹,
- tavoitteiden asettaminen²,
- menettelyyn liittyvät viiveet ja hallinnolliset valmiudet³,
- toimintaympäristöön liittyvät muutokset⁴,
- toimien suunnittelu ja/tai toteutus⁵, sekä
- muut asiat.

Kerro strategiaan tai kansallisiin tavoitteisiin tehdyistä muutoksista, tekijöistä, jotka tulevaisuudessa saattavat johtaa muutoksiin, sekä siitä, miten kyseiset muutokset ovat vaikuttaneet tuloskehyksen määrittämenetelmän mukaisesti arvioituihin tavoitteisiin.

Anna tiedot mahdollisista välineen täytäntöönpanoon liittyvistä perustelluista lausunnoista, jotka komissio on antanut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 258 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn johdosta.

Ohjelmassa on huomioitu rahoitusvälineen toimialan kannalta oleelliset hallitusohjelman kirjaukset, kansalliset ja Euroopan unionin strategiat (kuten kansallinen yhdennetyn rajaturvallisuuden strategia ja EIBM-strategia), selvitykset ja toimenpideohjelmat. Suomen rajaturvallisuustoimijoiden

¹ Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa indikaattoreilla mitattavan tavoitteiden nimellisen toteutumisasteen ja täytäntöönpanossa tosiasiallisesti tapahtuneen edistymisen välillä on ero. Tuotosten ja tulosten aliraportointi voi johtua esimerkiksi tietojärjestelmän kehittämiseen liittyvistä ongelmista, käynnissä olevista toimista, joiden tuotoksista ja tuloksista ei ole vielä raportoitu, ja tietojen keruuseen liittyvistä ongelmista, jotka tekevät raportoinnista hidasta tai epätäydellistä.

² Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa tavoitteiden alhainen toteutumisaste ei johdu hitaasta edistymisestä vaan pikemminkin väärin tai epärealististen tavoitteiden asettamisesta. Huomioon voidaan ottaa kokemukset, joita on saatu tavoitteiden asettamista koskevan menetelmän käyttöönotosta, kuten vääristä tai epätäydellisistä oletuksista tai valittuihin vertailuarvoihin liittyvistä ongelmista, ja menetelmään mahdollisesti suunnitteilla olevat muutokset.

³ Esimerkiksi tarjouskilpailu- ja tarkastusmenettelyihin liittyvät ongelmat, resurssien puutteeseen hallintoviranomaisten tasolla liittyvät ongelmat ja ohjelman hyväksymisen odottamaton viivästyminen.

⁴ Tällaisia voivat olla esimerkiksi sosioekonomiset tai poliittiset tekijät ja sääntelyyn liittyvät muutokset.

⁵ Esimerkiksi toimen laajuuteen liittyvät ongelmat (esim. tukikelpoisuusperusteet), tuensaajien tai osallistujien vähäinen kiinnostus ja mahdolliset poikkeamat toimen täytäntöönpanossa.

päämääränä on tehokas ja uskottava ulkorajavalvonta perus- ja ihmisoikeusvelvoitteita noudattaen sekä turvallisuusympäristön muutoksien ja uusien uhkien ennakointi. Ohjelmassa on huomioitu myös Venäjän hyökkäyksen Ukrainalle aiheuttamat seuraukset.

Viime vuosina toimintaympäristössä on tapahtunut useita suuria muutoksia. Näitä olivat muun muassa Ukrainan sota, digitalisaatio ja teknologinen kehitys. Vaikka kaikki nämä eivät ole suoraan vaikuttaneet hankkeisiin, ne vaikuttavat avustuksen saajien toimintaan ja heidän koko toimintaympäristöönsä. BMVI-rahoitukselle on täten jatkossa entistä suurempi tarve.

Ohjelmaan tehtiin tilivuoden aikana kaksi muutosta, joilla ohjelmaan lisättiin erityistoimet BMVI/2021/SA/1.5.4/0011 – Yhteentoimivuuteen liittyvän lainsäädäntökehityksen toimeenpano ja BMVI/2023/SA/1.1.3/005 Automatisoidut ratkaisut maarajanylityspaikoille.

Tuloksellisuuden arviointi perustuu edelleen osin avustuksensaajien ja hallintoviranomaisen subjektiiviseen itsearviointiin ja osin saavutettuihin indikaattorilukuihin. Hallintoviranomainen valvoo hankkeiden edistymistä osallistumalla hankkeiden ohjausryhmien kokouksiin, tarkastamalla avustuksen saajien toimittamat raportit sekä suorittamalla riskiperusteisia tarkastuskäyntejä. Rahoitetut hankkeet ovat euromääräisesti varsin suuria, etenkin operatiivisen tuen osalta. Suuremmat kokonaisuudet hankkeissa saattavat lisätä niiden vaikuttavuutta, mutta tämä voidaan lopullisesti arvioida vasta rahastokauden ollessa pidemmällä. Tämän lisäksi tavoitteiden alhainen toteutumisaste ei tässä vaiheessa johdu välttämättä hitaasta edistymisestä tai väärin ja epärealististen tavoitteiden asettamisesta, vaan siitä, että hankkeet eivät ole vielä päättyneet. Avustuksen saajia on ohjeistettu raportoimaan indikaattorien toteuma vasta sitten, kun se on valmis.

Hankkeissa, joissa on ollut viivästyksiä, ne ovat johtuneet useimmiten toimittajan viivästyksistä. Lisäksi yhteentoimivuuteen liittyvissä tietojärjestelmähankkeissa on ollut EU-laajuisia haasteita ja aikataulut ovat muuttuneet merkittävästi. Hallintoviranomaisen uuden tietojärjestelmän käyttöönotto tapahtui jo edellisen tilivuoden aikana. Sen käyttö ei ole ollut edelleenkään täysin ongelmaton, mikä on työllistänyt hallintoviranomaista. Tietojärjestelmä on kuitenkin ollut koko ajan toiminnassa. Kehitettävää riittää edelleen liittyen esim. raporttien käsittelyyn ja tarkastusraporttien toimivuuteen.

Suomen hallitus vaihtui kesäkuussa 2023. Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti rajaturvallisuutta on edelleen vahvistettu ja lainsäädäntöä päivitetty vastaamaan rajaturvallisuuden tarpeita. Hallitusohjelmasta saattaa aiheutua muutostarpeita BMVI-ohjelmaan ja ne tullaan huomioimaan tulevassa ohjelmanpäivityksessä vuonna 2025. Toistaiseksi vaikutukset ovat olleet maltillisia, eikä ohjelmaa ole tarvinnut päivittää lukuun ottamatta ohjelmaan lisättyjä erityistoimia. Venäjän harjoittaman maahantulon välineellistämisen kautta tapahtuva hybridivaikuttaminen ja sen vaikutukset tullaan huomioimaan ohjelman tulevilla päivityksissä.

1.3. Erityiset lievennystoimet

Kuvaile **tarvittaessa** lyhyesti, miten ohjelman toimet auttoivat lieventämään sellaisten ulkorajojen valvonnassa tapahtuneiden mahdollisten merkityksellisten ja äkillisten muutosten vaikutuksia, jotka olivat seurausta sosioekonomisen tai poliittisen tilanteen ennakoimattomasta heikkenemisestä EU:n ulkopuolisissa maissa. Mikäli mahdollista, ilmoita tarkoitukseen uudelleen kohdennettujen varojen määrä sekä niihin liittyvät tuotokset ja saavutetut tulokset.

Kiinnitä erityistä huomiota toimiin, jotka on toteutettu tällaisten äkillisten muutosten vaikutusten lieventämiseksi ja joiden kaikkia saavutuksia ei välttämättä pystytä mittaamaan yhteisillä tuotos- ja tulosindikaattoreilla.

Erityisistä lievennystoimista ei ole tarpeellista raportoida. Toimeenpanossa ei ole toteutettu toimia äkillisten muutosten vaikutusten lieventämiseksi

1.4. Operatiivinen tuki – asetuksen (EU) 2021/1148 16 artiklan 3 kohta

Jos tilivuoden aikana on käytetty operatiivista tukea, kuvaile, miten se auttoi välineen tavoitteiden toteutumisessa.⁶

Selvitä, onko laaja-alaisen tietojärjestelmien, kuten EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS), toimintaan ja ylläpitoon käytetty operatiivista tukea.

Jos tuettaviksi valittujen toimien operatiivisen tuen kumulatiiviset tukikelpoiset kokonaiskustannukset ovat tilivuoden lopussa yli 33 prosenttia ohjelman kokonaismäärärahoista, selitä miksi. Jos on olemassa riski, että edellä mainittu kynnsarvo ylittyy ohjelmakauden loppuun mennessä, kerro riskin lieventämiseksi suunnitelluista toimenpiteistä.

Tilivuoden ensimmäisessä haussa syksyllä 2023 myönnettiin avustusta kolmeen eri operatiiviseen toimintaan. Näistä erityistavoitteen 1 mukaisessa operatiivisessa tuessa avustuksen saajat ovat Rajavartiolaitos ja Tulli ja erityistavoitteessa 2 ulkoministeriö. Nämä kolme hanketta eivät raportoineet vielä 30.6.2024 mennessä.

Tilivuoden aikana on myös ollut käynnissä kaksi operatiivisen tuen hanketta. Yksi kummassakin erityistavoitteessa.

Erityistavoite 1: valvontajärjestelmät ja -kalusto -toimintaan myönnetyllä avustuksella on katettu suunnitelman mukaisesti rajavartiotoiminnan tietojärjestelmän (RVT) sekä merivalvonnan operatiivisen tietojärjestelmän (MOTVJ) jatkuvan ylläpidon kuluja. Avustuksella on katettu myös vartiolaiva Turvan polttoainekuluja. Operatiivisen tuen keskeisinä tuloksina voidaan pitää sitä, että tuen avulla Rajavartiolaitos kykenee huolehtimaan lakisääteisistä tehtävistään EU:n ulkorajavalvonnessa. Lisäksi valvonnan häiriöttömyys ja keskeytyksettömyys on saatu turvattua. Avustuksen saaja on myös tuonut esille BMVI-rahoituksen merkittävyyden tämänkaltaisissa juoksevilla kuluissa.

Erityistavoite 2: operatiivisen tuen tarkoituksena on ylläpitää ja turvata kansallisen viisumitietojärjestelmän häiriötön toiminta ja käytettävyys. Näin mahdollistetaan sujuva ja moitteeton yhteys kansallisen (NVIS) ja keskustietojärjestelmän (CVIS) välillä. Toiminta kohdistuu siis unionin hyväksi suoritettaviin viisumipalveluihin. Viisumitietojärjestelmä tulee tavoittaa häiriöttä kaikki sitä käyttävät viranomaistahot sekä täyttää sille asetetut vaatimukset. Järjestelmä on toiminut tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tietoturvallisesti. Järjestelmän toimivuutta, tietoturvaa ja tietosuojaa on auditoitu mm. Schengen-tarkastuksessa.

Operatiivista tukea ei ole käytetty EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) toimintaan tai ylläpitoon, eivätkä operatiivisen tuen kumulatiiviset tukikelpoiset kokonaiskustannukset ole tilivuoden lopussa yli 33 prosenttia ohjelman kokonaismäärärahoista.

⁶ Jos aiheellista, käytä tässä yhteydessä asetuksen (EU) 2021/1148 soveltamisalaan kuuluvia tietoja, jotka on saatu Schengen-arviointien tuloksena; arvioinnit tehdään arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta Schengenin säännösten soveltamisen varmistamista varten ja toimeenpanevan komitean 16 päivänä syyskuuta 1998 pysyvän Schengenin arviointi- ja soveltamiskomitean perustamisesta tekemän päätöksen kumoamisesta 7 päivänä lokakuuta 2013 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 1053/2013 (EUVL L 295, 6.11.2013, s. 27) ja arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta ja toiminnasta Schengenin säännösten soveltamisen varmistamista varten ja asetuksen (EU) N:o 1053/2013 kumoamisesta 9 päivänä kesäkuuta 2022 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2022/922 (EUVL L 160, 15.6.2022, s. 1) mukaisesti. Viittaa tarvittaessa myös eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä Schengen-arviointien ja haavoittuvuusarviointien jälkeen annetuista suosituksista 13 päivänä marraskuuta 2019 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1896 (EUVL L 295, 14.11.2019, s. 1) mukaisesti tehtyihin haavoittuvuusarviointeihin ja niihin liittyviin suosituksiin.

1.5. Erityistoimet⁷

Kuvaile tilivuonna mahdollisesti toteutettujen erityistoimien tärkeimpiä saavutuksia sekä sitä, miten toimet auttoivat ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa ja unionin tason lisäarvon⁸ tuottamisessa.

Kuvaile, miten yksittäisissä toimissa on edistytty sekä menettelyn⁹ että toiminnan¹⁰ näkökulmasta, ja mainitse toimien tuloksellisuuteen mahdollisesti vaikuttavat seikat, erityisesti mahdollinen varojen alikäytön riski.

Erittele tiedot tarvittaessa hankkeittain. Jos on odotettavissa, että alkuperäisestä suunnitelmasta joudutaan poikkeamaan, selitä syy(t), kerro mahdollisesti toteutetuista lievennystoimista ja esitä muutettu aikataulu.

Suomi on saanut rahoituksen neljään erityistoimeen. Ensimmäisen erityistoimen päämääränä on hankkia avustuksen saajalle valmiudet käsitellä asianmukaisesti henkilöllisyystietoja yhteentoimivuuden piirissä olevissa tietojärjestelmissä. Tähän liittyvät velvoitteet aiheutuvat yhteentoimivuutta koskevasta lainsäädäntökehyksestä. Yhteentoimivuuskokonaisuuden painopiste on kuitenkin tähän mennessä ollut tietojärjestelmäkehityksessä, eikä erityistoimen puitteissa suunniteltujen toimien, kuten koulutusten, käynnistäminen ollut ajankohtaista vielä tilivuoden aikana. Ensimmäinen erityistoimesta rahoitettu hanke on käynnistynyt lokakuussa 2024, eikä siinä ole syntynyt vielä raportoitavia tuloksia. Hankkeessa luodaan SIRENE-toimistolle valmiudet käsitellä asianmukaisesti henkilöllisyystietoja yhteentoimivuuden piirissä olevissa tietojärjestelmissä ja vahvistetaan SIRENE-toimiston kapasiteettia ratkaista keltaisia linkkejä sinä aikana, joka kuluu MID-toiminnallisuuden käyttöönottamiseen.

Myöskään toisen erityistoimen (Automatisoidut ratkaisut maarajanylityspaikoille) toimeenpano ei alkanut vielä tilivuoden aikana. Toimeenpano oli tarkoitus käynnistää alkuperäisen suunnitelman mukaan vuoden 2024 aikana, mutta Venäjän harjoittaman välineellistetyn maahantulon seurauksena Suomen ja Venäjän maarajan rajanylityspaikat ovat olleet ensin osittain ja joulukuusta 2023 lähtien kokonaan suljettuna. Näin ollen erityistoimen käynnistämiseksi ei ole ollut toistaiseksi edellytyksiä ilman rajanylitysliikennettä.

Suomi on saanut tilivuoden päättymisen jälkeen (29.7.2024) päätöksen rahoituksesta Älykkäät rajat -erityistoimeen (BMVI/2024/SA/1.5.1/018), jonka toimeenpano on käynnistymässä. Erityistoimesta rahoitettavissa hankkeissa valmistaudutaan EES- ja ETIAS-järjestelmien käyttöönottoon tekemällä kansallisiin tietojärjestelmiin muutoksia, jotta järjestelmien käyttö on mahdollista asetusten mukaisesti. Hankkeissa tehtävät toimenpiteet täydentävät ohjelmakaudella 2014-2020 top-up-rahoituksella tehtyjä toimia sekä BMVI-rahoituksella avustettuja toimia. Hankkeissa kehitetään sellaisia toiminnallisuuksia, jotka on tarpeen toteuttaa EU-asetusten näkökulmasta, mutta jotka eivät ole kriittisiä järjestelmien käyttöönottohetkellä ja sen vuoksi ne eivät ole olleet aiemmissa vaiheissa ajankohtaisia eivätkä top-up-rahoituksen tiukkojen reunaehtojen mukaisia. Hankkeissa ei toteuteta muiden BMVI-hankkeiden kanssa päällekkäisiä toimintoja, vaan

⁷ Silloin kun on kyse kansainvälisistä erityistoimista, tämän kohdan soveltamisala vaihtelee sen mukaan, miten tehtävät ja vastuut on jaettu johtavien jäsenvaltioiden ja muiden osallistuvien jäsenvaltioiden kesken, ja valitun raportointimenetelmän mukaan. Tämä on selitetty 14. helmikuuta 2022 päivätyssä komission muistiossa – *Transnational specific actions under the Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF), the Instrument for Financial Support for Border Management and Visa Policy (BMVI), and the Internal Security Fund (ISF) – Arrangements between partners* (Ares (2022)1060102).

⁸ Unionin tason lisäarvolla tarkoitetaan sellaisia tuloksia, joihin jäsenvaltiot eivät yksin olisi yltäneet.

⁹ Esimerkiksi hankintamenettelyt ja muut valmistelutoimet.

¹⁰ Esimerkiksi suoritteet, tuotokset ja tulokset.

hankkeiden toiminnot rajataan selkeästi jo rahoitetuista hankkeista. Hankkeissa ei toteuteta myöskään koulutuksia, mukauteta työprosesseja tai vahvisteta SIRENE-toimiston kapasiteettia, joita rahoitetaan IO-erityistoimesta (BMVI/2021/SA/1.5.4/0011).

Lisäksi Suomi sai 11.12.2024 päätöksen rahoituksen myöntämisestä rajavalvontakyvyn vahvistamiseen Suomen itärajalalla (BMVI/2024/SA/1.4.2/003), johon liittyen ohjelman muuttaminen on meneillään.

Kirjaa oheiseen taulukkoon tiedot kaikista ohjelmassa toteutetuista kansallisista erityistoimista. Kansainvälisiä erityistoimia koskevien tietojen olisi oltava valitun raportointimenetelmän mukaisia.¹¹

Erityis-tavoite	Toimen nimi/viite-numero	Tuensaaja	Täytäntöön-panojakso	Tuki-kelpoiset kustan-nukset ¹²	Tuki-kelpoiset menot ¹³	Edistymisen asiaankuuluvissa yhteisissä ja/tai ohjelmakohtaisissa indikaattoreissa ¹⁴	
						Tuotos	Tulos

¹¹ Ks. 14.2.2022 päivätty komission muistio (Ares (2022)1060102).

¹² Valittujen toimien tukikelpoiset kokonaiskustannukset, jotka on ilmoitettu komissiolle edellisen tilivuoden heinäkuun loppuun (31.7.) mennessä.

¹³ Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä, jonka tuensaaja on ilmoittanut hallintoviranomaiselle ja joka on toimitettu komissiolle viimeistään edellisen tilivuoden 31. heinäkuuta.

¹⁴ Ilmoitettavat tulokset ja tulokset määräsuhteen mukaisesti, jos erityistoimet täydentävät aiempia toimia eikä erityisiä seurantajärjestelyjä ole.

1	Yhteentoimivuuteen liittyvän lainsäädäntökehityksen toimeenpano BMVI-rahoitustukivälineen tuella (BMVI/2021/SA/1.5.4/0011)	Rajavartiolaitys, poliisi, Maahanmuuttovirasto, Tulli					
1	Automatisoidut ratkaisut maarajanylityspaikoille (BMVI/2023/SA/1.1.3/005)	Rajavartiolaitys					
1	Älykkäät rajat (BMVI/2024/SA/1.5.1/018)	Rajavartiolaitys, poliisi, Maahanmuuttovirasto, Tulli, ulkoministeriö					
1	Rajavaltovarmuuden vahvistaminen Suomen itärajalalla (BMVI/2024/SA/1.4.2/003)	Rajavartiolaitys					

1.6. ETIAS – Asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklan 2 kohdan g alakohta

Anna tiedot Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1240¹⁵ 85 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisista menoista, jotka on sisällytetty kirjanpitoon asetuksen (EU) 2021/1060 98 artiklan mukaisesti, jäljempänä olevan taulukon otsakkeiden mukaisesti.

Kustannuslaji	Menot tilivuonna
Laaja-alaiset tietojärjestelmät – EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS) – asetuksen (EU) 2018/1240 85 artiklan 2 kohta	N/A
Laaja-alaiset tietojärjestelmät – EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmä (ETIAS) – asetuksen (EU) 2018/1240 85 artiklan 3 kohta	N/A

1.7. Vain vuonna 2024: Hankkeiden jatkaminen – asetuksen (EU) 2021/1148 33 artiklan 4 kohdan e alakohta

Ilmoita hankkeet, joita jatkettiin 1. tammikuuta 2021 jälkeen ja jotka on valittu ja aloitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 515/2014¹⁶ nojalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 514/2014¹⁷ mukaisesti.

N/A.

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1240, annettu 12 päivänä syyskuuta 2018, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta (EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 515/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineen perustamisesta osana sisäisen turvallisuuden rahastoa ja päätöksen N:o 574/2007/EY kumoamisesta (EUVL L 150, 20.5.2014, s. 143).

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 514/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoon sekä poliisiyhteistyön, rikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen sekä kriisinhallinnan rahoitusvälineeseen sovellettavista yleisistä säännöksistä (EUVL L 150, 20.5.2014, s. 112).

2. TÄYDENTÄVYYS

2.1. Täydentävyys suhteessa unionin muihin rahastoihin – asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklan 2 kohdan c alakohta

Kuvaile tilivuoden aikana aikaansaattua täydentävyyttä ja mahdollisesti toteutuneita synergioita välineestä tuettujen ja muista unionin rahastoista, erityisesti tullitarkastuslaitteiden rahoitusvälineestä, sisäisen turvallisuuden rahastosta, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta ja ulkoisen toiminnan rahoitusvälineistä¹⁸ tuettujen toimien välillä sekä luonteeltaan monialaisten merioperaatioiden yhteydessä syntynyttä synergiaa.

Kuvaile myös toteutettujen toimien täydentävyyttä virastojen välisen yhteistyön¹⁹ vahvistamisen näkökulmasta, mukaan lukien yhteistyö Euroopan raja- ja merivartioviraston ja asianomaisten kansallisten viranomaisten kanssa.

Kiinnitä erityistä huomiota seuraaviin:

- täydentävyys unionin ulkoisten rahoitusvälineiden kanssa toimissa, jotka joko toteutetaan kolmansissa maissa tai jotka liittyvät niihin. Tuo esiin näkökohdat, jotka ovat johdonmukaisia unionin ulkopoliittikan periaatteiden ja yleisten tavoitteiden kanssa;
- mahdollistavien mekanismien käyttö, esimerkiksi käytössä olevat organisatoriset ja menettelyä koskevat järjestelyt, joilla edistetään synergioiden ja täydentävyyden aikaansaamista, ja mahdolliset muut toimet, joita tilivuoden aikana on toteutettu niiden parantamiseksi.

Suomessa BMVI-rahoituksen yhteensovittaminen (mm. kansallinen rahoitus, AMIF, ISF, Tullitarkastuslaitteiden rahoitusväline (CCEI), Euroopan meri, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto (EMKVR), EU:n rajat ylittävän yhteistyön ohjelmat (ENI), Horisontti Eurooppa) varmistetaan viranomaisyhteistyöllä, rahaston seurantakomiteassa ja hallintoviranomaisen menettelyillä. Hallintoviranomainen seuraa muiden rahoitusvälineiden toimeenpanoa.

Seurantakomitean kokouksissa on esitelty tilivuoden aikana rahoitettuja hankkeita ja operatiivisen tuen toimintaa. Koska seurantakomiteassa on edustettuina eri tahoja, tiedon jakaminen rahoitetuista toimista edistää rahoituksen yhteensovittamista ja parantaa tietoisuutta BMVI-rahoituksen painopisteistä. Lisäksi Suomessa rajaturvallisuudesta vastaavien toimivaltaisten viranomaisten (poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos) yhteistyö on tiivistä ja laajaa ja näillä viranomaisilla on yhteistyörakenteita, joissa käsitellään myös rahoituksen käyttöä yhteisiin tarpeisiin.

AMIF- ja ISF-rahoituksen kanssa toimintaa yhteensovitetaan tiiviillä hallintoviranomaisten välisellä yhteistyöllä. Rahoituksen yhteensovittamista tuetaan menettelyllisesti siten, että jo avustuspäätöstä valmisteltaessa tarkastellaan hankkeen tavoitteita ja toimenpiteitä ja tarvittaessa pyydetään hakijaa tarkentamaan ja perustelevaan, miksi rahoitusta haetaan BMVI-rahoitustukivälineestä.

Yhteentoimivuuteen liittyen sisäministeriö koordinoi kansallisesti IO-kokonaisuutta, jonka työryhmissä hallintoviranomainen on mukana. Kokouksissa käsitellään säännöllisesti myös IO-kokonaisuuden rahoitusta kansallisista ja EU:n rahoituslähteistä, ja hallintoviranomainen jakaa sitä kautta tietoa sisäasioiden rahastojen soveltuvuudesta eri tarkoituksiin ja BMVI-rahoituksen täydentävyydestä suhteessa muihin rahoituslähteisiin. Sisäministeriön tutkimus-, kehittämis- ja

¹⁸ Varsinkin naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline (NDICI) – Globaali Eurooppa ja liittymistä valmisteleva tukiväline (IPA).

¹⁹ Esimerkiksi yhteistyö jäsenvaltioiden kesken ja jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien EU:n elinten, toimistojen ja virastojen välillä (unionin taso) ja jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten kesken (kansallinen taso).

innovaatiotoiminnan kanssa järjestetään kuukausittain yhteinen kokous synergioiden edistämiseksi Horisontti Eurooppa –puiteohjelman kanssa.

Yhteydenpito muiden CPR-rahastojen hallintoviranomaisiin eli työ- ja elinkeinoministeriöön ja maa- ja metsätalousministeriöön on koettu hyödylliseksi. Täten on esim. pyritty varmistamaan, että EU:n yleissäädoksiä sovelletaan yhdenmukaisesti eri rahoitusmekanismeissa. Lisäksi hankehakemusten käsittelyssä voidaan pyytää lausuntoja hallintoviranomaisen ulkopuoliselta taholta.

Yllä mainitun lisäksi hallintoviranomainen osallistuu BMVI- ja ISF-rahastojen yhteiseen epäviralliseen kansallisten hallintoviranomaisten verkostoon, joka kokoontuu säännöllisesti puolivuositain. Verkostoon kuuluu tällä hetkellä 17 maata.

Täydentävyyttä tuetaan myös viestinnällisin keinoin. Hallintoviranomainen osallistuu säännöllisesti pidettävään kansalliseen viestintävastaavien verkoston toimintaan. Verkosto kokoontuu kahdesti vuodessa. Verkoston tavoitteena on kaikkien EU-ohjelmien viestintä- ja näkyvyysoimenpiteiden koordinointi kansallisesti.

Synergiaetujen muodostumista varmistetaan ja vahvistetaan menettelyllisesti siten, että avustuspäätöstä valmisteltaessa hakijaa pyydetään tarvittaessa tarkastelemaan ja kuvaamaan hakemuksessa mahdollisia synergioita muiden saman teeman hankkeiden kanssa, jotka ovat saaneet rahoitusta muista rahastoista. Tilivuoden aikana rahoitetuissa hankkeissa ja operatiivisen tuen toiminnassa on varmistettu, että toimet soveltuvat juuri BMVI-rahastosta rahoitettaviksi ja otettu huomioon mahdolliset synergiat sellaisten tiedossa olevien toimien välillä, jotka ovat saaneet rahoitusta muista EU-rahastoista. Hankkeiden ollessa käynnissä hallintoviranomainen varmistaa ennen hankkeen viimeisen maksuerän maksamista, että päällekkäistä rahoitusta ei ole toteutunut muista rahoitusvälineistä.

2.2. Monikäyttölaitteet ja tieto- ja viestintätekniset järjestelmät – asetuksen (EU) 2021/1148 13 artiklan 14 kohta

Kuvaile lyhyesti toimia, joissa tilivuoden aikana käytettiin ohjelman tuella hankittuja laitteita ja tieto- ja viestintätekniisiä järjestelmiä tullivalvonnan, luonteeltaan monialaisten merioperaatioiden sekä sisäisen turvallisuuden rahaston ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävillä täydentävillä aloilla. Ilmoita paikat, joissa monikäyttölaitteet ja tieto- ja viestintätekniset järjestelmät on otettu käyttöön.

Ilmoita laitteiden osalta myös ajanjakso, jonka aikana niitä käytettiin täydentävillä aloilla.

N/A. Ohjelman tuella hankittuja laitteita tai tieto- ja viestintätekniisiä järjestelmiä ei ole käytetty täydentävillä aloilla.

Jos kyseessä on asetuksen (EU) 2021/1148 nojalla rahoitettu unionin tietojärjestelmä, joka palvelee myös asetuksen (EU) 2021/1147 ja asetuksen (EU) 2021/1149 tavoitteita (monikäyttö), tai yhteentoimivuutta koskevassa unionin oikeudellisessa kehyksessä²⁰ edellytetty toiminta, täytä seuraava taulukko.

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/817, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta ulkorajojen ja viisumipolitiikkaa koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 ja (EU) 2018/1861 sekä neuvoston päätösten 2004/512/EY ja 2008/633/YOS muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 27).

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/818, annettu 20 päivänä toukokuuta 2019, kehyksen vahvistamisesta poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka- ja muuttoliiketasoita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja asetusten (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ja (EU) 2019/816 muuttamisesta (EUVL L 135, 22.5.2019, s. 85).

Erityis- tavoite	Toimen nimi	Toimen edunsaaja	Toimen tavoite	Toteuttamis- jakso	Yhteis- rahoitus- osuus	Tuki- kelpoiset kustan- nukset ²¹	Tuki- kelpoiset menot ²²

2.3. Laitteiden hankintaa koskeva monivuotinen suunnitelma – asetuksen (EU) 2021/1148 13 artiklan 14 kohdan d alakohta

Esitä monivuotinen suunnitelma laitteista, jotka on tarkoitettu hankkia rahoitusvälineen puitteissa.

Tällä hetkellä ei ole aikomusta hankkia enää lisää kalustoa BMVI-rahoitustukivälineestä. Kun myönnetty lisärahoitus/ erityistoimi on saatu lisättyä hyväksyttiin kansalliseen ohjelmaan, tilanne muuttunee ja raportoitte suunnitelmista ensi vuoden tuloksellisuuskertomuksessa.

3. UNIONIN SÄÄNNÖSTÖN TÄYTÄNTÖÖNPANO – ASETUKSEN (EU) 2021/1148 29 ARTIKLAN 2 KOHDAN D ALAKOHTA

Kuvaile lyhyesti, miten ohjelmalla edistettiin tilivuoden aikana asiaa koskevan unionin lainsäädännön täytäntöönpanoa erityisesti Schengen-asioiden, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan alalla, ja miten se vaikutti asiaa koskeviin toimintasuunnitelmiin.

Tilivuoden aikana on toimeenpantu useampaa hanketta ja operatiivista tukea, jotka edistävät unionin lainsäädännön täytäntöönpanoa. Laaja-alaisiin tietojärjestelmiin ja niiden yhteentoimivuuteen liittyvissä hankkeissa on edistetty EES-, ETIAS-, SIS recast-, VIS recast- ja IO-asetusten täytäntöönpanoa, joka alkoi jo edellisellä ohjelmakaudella. Operatiivista tukea on myönnetty rajavalvontaan ja -tarkastuksiin käytettävien tietojärjestelmien ylläpito- ja käyttökustannuksiin, kameravalvontajärjestelmän ylläpitoon sekä merirajan valvontaan, jotta Suomi täyttää velvollisuutensa valvoa EU:n ulkorajaa unionin säädösten mukaisesti. Operatiivisella tuella on katettu myös viisumitietojärjestelmän ylläpitokustannuksia ja näin varmistettu järjestelmän keskeytyksetön toiminta.

Ohjelmalla on siten edistetty ja varmistettu EU-tason yhteisten tietojärjestelmien toimeenpanoa ja toimintaa sekä toteutettu Euroopan yhdenmukaista rajaturvallisuutta.

Suomen rajaturvallisuusjärjestelmästä tehtiin Schengen-arviointi vuonna 2018. Lisäksi Frontexin haavoittuvuusarvioinnit ovat vahvistaneet Schengen-arvioinnin havaitsemat puutteet. Suomen vastineet suosituksiin on otettu huomioon toimenpidesuunnitelmassa ja Suomen kansallisen IBM-strategian toimenpiteissä. Rajojen valvonnan kehittämisen painopiste on nykyistä kattavamman ja nykyaikaisemman teknisen valvontakyvyn luominen maa- ja merirajoille.

Ohjelman tulostavoitteeksi on kirjattu ”Maa- ja merivalvonnan tekniikan puutokset on paikattu Schengen-vaatimusten mukaisiksi. Tietojärjestelmät ja niiden väliset liittymät on parannettu Schengenin säännösten vaatimalle tasolle”. Molempien erityistavoitteiden osalta on lisäksi todettu, että Schengen-arvioinneissa ja haavoittuvuusarvioinneissa havaittujen puutteiden korjaamista priorisoidaan BMVI-hankkeissa koko rahoituskauden ajan. Tilivuoden aikana on toteutettu hankkeita, joilla on parannettu sekä puutteellista ajoneuvokalustoa että kehitetty merirajojen teknistä valvontaa kahdessa VL2025 valvontakyky -hankkeessa. Jälkimmäiset hankkeet ovat osa suurempaa, kansallisesti merkittävää hanketta, jossa Rajavartiolaitos hankkii kaksi uutta vartiolaivaa. BMVI-tuella alukset varustetaan nykyaikaisella valvontateknologialla toimintaympäristön muutokset huomioiden. Pitkän aikavälin vaikutus tulee olemaan merellisen

²¹ Valittujen toimien tukikelpoiset kokonaiskustannukset, jotka on ilmoitettu komissiolle edellisen tilivuoden heinäkuun loppuun (31.7.) mennessä.

²² Tukikelpoisten menojen kokonaismäärä, jonka tuensaaja on ilmoittanut hallintoviranomaiselle ja joka on toimitettu komissiolle viimeistään edellisen tilivuoden heinäkuun loppuun (31.7.) mennessä.

valvontakyvyn merkittävä paraneminen. Hankkeissa tuotetaan lisäarvoa olemassa oleviin suorituskykyihin. Hankkeet ovat vielä varsin alussa, joten tuloksia on odotettavissa vasta myöhemmin.

Viisumipolitiikkaan liittyen Schengen-arvioinnissa havaitut puutteet on pääosin korjattu. Riippumattomuus ulkoistuskumppanista on vielä osittain toteuttamatta.

Suomeen tehtiin Schengen-arviointiohjelman mukainen arviointikäynti myös edellisen tilivuoden lopussa. Arvioinnin pohjalta saatavat suositukset tullaan huomioimaan vuosia 2025 – 2026 koskevassa BMVI-rahoitusvälineen toimeenpanosuunnitelmassa.

4. VIESTINTÄ JA NÄKYVYYS – ASETUKSEN (EU) 2021/1148 29 ARTIKLAN 2 KOHDAN E ALAKOHTA

Kerro, miten viestintä- ja näkyvyystoimia toteutettiin tilivuoden aikana. Kuvaile erityisesti viestintästrategiassa asetettuihin tavoitteisiin liittyvää mahdollisesti saavutettua edistystä, jota mitataan asiaankuuluvilla indikaattoreilla ja niihin liitetyillä tavoitteilla. Jos aiheellista, kerro myös kohderyhmien tavoittamiseen ja/tai hankkeiden tulosten levittämiseen ja hyödyntämiseen liittyvistä hyvistä käytännöistä.

Tilikaudella 2023–2024 rahaston keskeisin viestintäkanava oli verkkosivut, joita hyödynnettiin tehokkaasti avustuksen hakijoiden, avustuksensaajien, kansalaisten ja sidosryhmien tiedottamisessa. Verkkosivujen aineistopankki tarjosi infomateriaalia hakijoille, ja verkkosivuilla julkaistiin myös kumulatiiviset taloudelliset tiedot, täytäntöönpanokertomukset sekä seurantakomiteoiden asiakirjat ajantasaisesti.

Syksyn 2023 ja kevään 2024 aikana järjestettiin kyselytunteja ja hakukoulutuksia etäyhteydellä. Avustuksen hakijoille ja saajille järjestettiin useita koulutuksia hakemisesta, raportoinnista, hankehallinnosta sekä kyselytunteja. Koulutukset järjestettiin pääasiassa etäkoulutuksina. Koulutuksia kehitettiin saadun palautteen perusteella.

Koulutusmateriaalit julkaistiin rahastojen verkkosivuilla tilaisuuksien jälkeen. Osa koulutuksista pidettiin ruotsin kielellä.

Joulukuussa 2023 avustuksensaajille järjestettiin verkostoitumistilaisuus, johon osallistui 48 henkilöä EU:n sisäasioiden rahastojen hankkeista. Tilaisuus edisti tiedonvaihtoa ja yhteistyötä hankkeiden kesken.

Viestintä perustui huolellisesti laadittuun viestintäsuunnitelmaan, joka mukaili yleisasetuksessa (CPR) määriteltyjä tavoitteita. Viestinnän vaikuttavuutta seurattiin suunnitelmassa määriteltyjen indikaattorien avulla. Viestinnän vaikuttavuutta seurataan suunnitelmassa määriteltyjen indikaattorien avulla. Rahastojen verkkosivuilla on kuukaudessa keskimäärin n. 650 kävijää, X-tilillä on 686 seuraajaa ja uutiskirjeellä on 614 tilaajaa. Tilikauden aikana julkaistiin viisi uutiskirjetä.

Avustuksensaajia koulutettiin viestimään hankkeistaan aktiivisesti ja ylläpitämään EU:n näkyvyyttä kaikessa viestinnässä. Viestintäsuunnitelmaa toimeenpantiin myös osallistumalla INFORM EU-viestintäverkoston toimintaan. Rahaston viestintävastaava osallistui verkoston kokouksiin ja koulutuksiin sekä esitteli Suomen hankkeisiin liittyviä viestintäkampanjaa Saksan INFORM EU -kokouksessa.

Syksyn 2023 haku järjestettiin 29.9.–31.10.2022, jolloin vastaanotettiin 9 hakemusta, ja avustusta haettiin yhteensä noin 29,2 miljoonaa euroa. Kevään 2024 haku puolestaan järjestettiin 1.–28.3.2024, jolloin vastaanotettiin 1 hakemus, ja haettu avustussumma oli 249 011 euroa. Viestintästrategian mukaisesti tavoitimme laajasti potentiaalisia hakijoita eri sektoreilta, mikä johti monipuolisiin ja laadukkaisiin hakemuksiin.

Kaikessa rahastoa koskevassa viestinnässä huomioitiin saavutettavuus, mikä vahvisti tiedon yhdenvertaista saatavuutta.

Anna linkki asetuksen (EU) 2021/1060 46 artiklan b alakohdassa tarkoitettuun verkkoportaaliin ja saman asetuksen 49 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle verkkosivustolle, jos se on eri kuin portaali.

<https://eusa-rahastot2021.fi/etusivu>

5. MAHDOLLISTAVAT EDELLYTYKSET JA HORISONTAALISET PERIAATTEET

5.1. Mahdollistavat edellytykset – asetuksen (EU) 2021/1148 29 artiklan 2 kohdan f alakohta

Kerro, miten varmistettiin, että asetuksen (EU) 2021/1060 liitteessä III luetellut sovellettavat mahdollistavat edellytykset täyttyivät, ja miten niitä sovellettiin koko tilivuoden ajan, erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan noudattamisen osalta. Jos aiheellista, kerro asetuksen (EU) 2021/1060 15 artiklan 6 kohdan mukaisesti muutoksista, jotka ovat vaikuttaneet siihen, miten mahdollistavat edellytykset täyttyivät.

Rahaston toimeenpanossa on tehty toimenpiteitä, joiden seurauksena mahdollistavat edellytykset ovat täyttyneet tilivuoden aikana.

Julkisten hankintamarkkinoiden tehokkaiden seurantamekanismeja koskevan mahdollistavan edellytyksen täyttämiseksi hankinta-asioita on käyty läpi hakijoille ja avustuksen saajille tarkoitetuissa koulutuksissa.

Perusoikeuskirjan tehokasta soveltamista ja täytäntöönpanoa koskevan mahdollistavan edellytyksen täyttämiseksi Ihmisoikeuskeskus on pysyvästi asiantuntijana rahaston seurantakomiteassa ja EU:n perusoikeuskirjan säännökset on otettu huomioon hakemuksen kysymyksissä ja erityisissä valintaperusteissa. Lisäksi perusoikeuskirjan vaatimukset on otettu huomioon tarkastuslistoissa ja ne ovat paikan päällä tehtävissä toiminnallisissa tarkastuksissa omana kohtanaan. Tietosuoja on otettu huomioon rahaston toimeenpanossa siten, että tietosuojaselosteet ovat olemassa, rahaston säädöspohja on tietosuoja-vaatimusten mukainen ja sähköiset järjestelmät toimivat tietosuojaa noudattaen. Tapauksista, joissa perusoikeuskirjaa ei ole noudatettu, hallintoviranomainen saa tiedon tarkastuslistoista, joissa asiaa käsitellään. Hallintoviranomainen on tarkistanut tiedot kanteluista ja oikeusloukkauksista oikeusasiamieheltä ja yhdenvertaisuusvaltuutetulta ja raportoi tiedot seurantakomitealle. Tällaisia tapauksia ei ole ollut tilivuoden aikana. Raportointijärjestelyt seurantakomitealle on sisällytetty ohjelman hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaukseen. YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien koskevan yleissopimuksen täytäntöönpanoa ja soveltamista koskeva mahdollistavan edellytyksen täyttämiseksi vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevat säännökset on sisällytetty toimien valintaperusteisiin ja varmistukset sisällytetty tarkastuslistoihin. Lisäksi vammaisten henkilöiden oikeudet on sisällytetty avustuspäätöksen ehtoihin. Hakijoille on tuotettu ohjeistusta saavutettavuudesta ja se sekä yleisemmin yhdenvertaisuusasiat on huomioitu hakijoille ja avustussaaajille järjestetyissä koulutuksissa. Hallintoviranomainen on ottanut huomioon vaatimukset esteettömyydestä ja saavutettavuudesta omassa toiminnassaan. Raportointijärjestelyt seurantakomitealle tapauksista, joissa rahastosta tuetussa toimessa ei ole noudatettu vammaisyleissopimusta, sekä vammaisyleissopimusta koskevista valituksista, on toteutettu. Hallintoviranomainen on tarkistanut tiedot kanteluista ja

oikeusloukkauksista oikeusasiamieheltä ja yhdenvertaisuusvaltuuteltulta ja raportoi niistä seurantakomitealle. Tällaisia tapauksia ei ole ollut tilivuoden aikana.

5.2. Horisontaalisten periaatteiden noudattaminen – asetuksen (EU) 2021/1060 9 artikla

Kerro, miten tilivuoden aikana varmistettiin yhteisiä säännöksiä koskevassa asetuksessa vahvistettujen horisontaalisten periaatteiden noudattaminen erityisesti seuraavien periaatteiden osalta: sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja valtavirtaistaminen sekä sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän välttäminen.

Horisontaalisten periaatteiden noudattaminen rahastossa on varmistettu tilivuoden aikana monin eri toimenpitein toimeenpanon eri tasoilla. Hallintoviranomainen on kouluttanut hakijoita ja avustuksensaajia horisontaalisista periaatteista ja tarjonnut tietoa periaatteista EU:n sisäasioiden rahastojen verkkosivustolla. Rahoitusta saaneet hankkeet ja operatiivisen tuen saajat ovat vakuuttaneet hakemuksessa, että hankkeessa noudatetaan EU:n perusoikeuskirjan mukaisia oikeuksia ja periaatteita. Hankkeet ja operatiivisen tuen saajat ovat vastanneet hakemuksen kysymyksiin siitä, miten sukupuolten välinen tasa-arvo (ml. sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen ja sukupuolinäkökohtien integrointi), syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (ml. vammaisten henkilöiden oikeudet, saavutettavuus ja esteettömyys) ja kestävän kehityksen periaatteet on otettu huomioon hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Horisontaalisten periaatteiden toteutumista on arvioitu osana hakemusten arviointia ja vastaukset ovat vaikuttaneet hakemuksen kokonaispisteytykseen. Horisontaalisten periaatteiden toteutumista on tarkasteltu myös hankkeiden ollessa käynnissä huomioimalla ne hankkeiden raporttien käsittelyssä. Horisontaalisia periaatteita koskevat kohdat on sisällytetty tarkastuslistoihin, joita käytetään hankkeiden valinnassa ja raporttien tarkastamisessa.

Hallintoviranomainen on noudattanut sisäministeriön toiminnallista yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmaa sekä ottanut kestävän kehityksen toimenpidesitoumuksen huomioon toiminnassaan. Hallintoviranomainen on noudattanut saavutettavuuteen ja esteettömyyteen liittyviä vaatimuksia kaikessa toiminnassaan sekä fyysisessä että digitaalisessa toimintaympäristössä. Rahastojen läsnätilaisuudet on järjestetty esteettömissä tiloissa. Etätilaisuudet on järjestetty osallistujille mahdollisimman helposti käytettävissä olevalla alustalla eli Microsoft Teamsilla. EU:n sisäasioiden rahastojen verkkosivusto on täyttänyt saavutettavuusvaatimukset. Verkkosivustolla on julkaistu vain saavutettavaksi tehtyä materiaalia ja huomattuja saavutettavuuspuutteita on korjattu jatkuvasti sivustolta. Hakijoille ja avustuksensaajille suunnatuissa ohjeistuksissa ja oppaissa on kiinnitetty huomiota käytetyn kielen selkeyteen.

Hallintoviranomainen on tunnistanut kehittämiskohteita omassa osaamisessaan sekä hakijoiden että avustuksensaajien osaamisessa koskien horisontaalisia periaatteita. Tilivuoden lopussa hallintoviranomainen laati suunnitelman horisontaalisten periaatteiden toteutumista koskevista kehittämistoimenpiteistä. Suunnitelma sisältää useita toimenpiteitä koskien hallintoviranomaisen osaamisen kehittämistä sukupuolten tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen ja syrjimättömyyteen, saavutettavuuteen ja esteettömyyteen sekä EU:n perusoikeuskirjaan ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien koskevan yleissopimukseen liittyen. Lisäksi suunnitelma sisältää toimenpiteitä hakijoiden ja avustuksensaajien osaamisen lisäämiseksi. Suunnitelma ja sen sisältämät toimenpiteet tähtäävät siihen, että horisontaaliset periaatteet toteutuisivat entistä paremmin ja vaikuttavammin EU:n sisäasioiden rahastojen toimeenpanon eri tasoilla. Suunnitelman toteuttaminen on käynnistynyt suunnitellusti syksyllä 2024.

6. KOLMANSISSA MAISSA TOTEUTETTAVAT TAI NIIHIN LIITTYVÄT HANKKEET – ASETUKSEN (EU) 2021/1148 29 ARTIKLAN 2 KOHDAN H ALAKOHTA

Kuvaile hankkeita, joita tilivuonna on mahdollisesti toteutettu kolmansissa maissa tai niihin liittyen, sekä sitä, miten kyseiset hankkeet tuovat unionin lisäarvoa välineen tavoitteiden toteutumisen yhteydessä. Nimeä asianomaiset kolmannet maat. Anna selvitys siitä, että rahastosta tuettavat toimet eivät ole kehitystä tukevia ja että ne palvelevat unionin sisäisen politiikan etuja ja ovat johdonmukaisia unionissa toteutettavien toimien kanssa. Viittaa tarvittaessa komission kanssa ennen hankkeen hyväksymistä käytyihin keskusteluihin (asetuksen (EU) 2021/1148 13 artiklan 12 kohta).

N/A

Aiemmin toteutettu hanke BMVI22-1511 on päättynyt ja raportoitu jo edellisessä tuloksellisuuskertomuksessa.

7. TIIVISTELMÄ – ASETUKSEN (EU) 2021/1148 29 ARTIKLAN 2 KOHTA

Toimita kohdista 1–6 tiivistelmä, joka käännetään ja saatetaan yleisön saataville.

Tiivistelmän on sisällettävä vähintään kaikki 29 artiklan 2 kohdassa luetellut seikat, ja se olisi mieluiten jäsenneltävä niiden mukaisesti.

Suosittelemme käyttämään luetelmakohtia, lihavointia ja informatiivisia otsikoita, jotta asiasta kiinnostuneet sidosryhmät saavat helposti käsityksen ohjelman tärkeimmistä saavutuksista ja sen tuloksellisuuteen eniten vaikuttaneista seikoista.

BMVI-rahoitustukivälineen tilivuoden 2023–2024 toimeenpano on edennyt tehokkaasti. Tilivuoden aikana järjestettiin kaksi hakua, joiden kautta rahoitettiin yhteensä yhdeksän hanketta noin 25,6 miljoonan euron EU-rahoituksella. Hankkeita on käynnissä molemmissa erityistavoitteissa, ja toiminnalla edistetään rajavalvonnan valmiuksien ja teknologian kehittämisessä, vaikka osa hankkeista viivästyi EU-tason haasteiden tai toimittajien ongelmien vuoksi.

Rahoitustukivälineen varoista lähes kaikki on sidottu ja näyttää siltä, että rahoitustukivälineeseen kohdennetut varat tullaan käyttämään ohjelmakaudella etupainotteisesti.

Tilivuoden aikana rahoitetut hankkeet painoutuivat erityisesti erityistavoitteeseen 1 tietojärjestelmien yhteentoimivuuden ja rajaturvallisuuden kehittämiseen. Erityistavoitteen 1 puitteissa rajavalvonnan kehittämisen painopisteitä olivat teknisen valvontakyvyn parantaminen maa- ja merirajoilla sekä Schengen-vaatimusten täyttäminen tietojärjestelmien ja niiden yhteentoimivuuden osalta. Kansallisen IBM-strategian tavoitteiden mukaisesti on toteutettu kehittämistoimia, kuten EES-, ETIAS- ja SIS-järjestelmien päivityksiä. Hankkeiden viivästykset ovat johtuneet osittain avustuksen saajista riippumattomista syistä.

Mistään erityistavoitteen 2 täytäntöönpanotoimesta ei rahoitettu uusia hankkeita tilivuoden aikana.

Rahoitustukivälineellä on tuettu merivalvonnan nykyaikaistamista kahdella käynnissä olevalla hankkeella, joissa keskitytään vartiolaivojen valvontakyvyn kehittämiseen. Lisäksi

rahoitustukiväline on edistänyt Schengen-arviointien suositusten toimeenpanoa, kuten teknologisten puutteiden korjaamista ja riippumattomuuden lisäämistä viisumiasioissa.

Operatiivisen tuen avulla varmistettiin esimerkiksi erityistavoitteessa 1 valvontajärjestelmien ja -kaluston toiminnan jatkuvuus ja siten keskeiset edellytykset keskeytyksettömälle toiminnalle ja ulkorajavalvonnalle. Erityistavoitteen 2 osalta varmistettiin viisumitietojärjestelmän häiriötön toiminta.

Hankkeissa ylitettiin monia indikaattoritavoitteita, kuten tietojärjestelmien kehittämisessä ja maakulkuneuvojen hankinnassa, mutta joissain tapauksissa tavoitteiden saavuttaminen jää ohjelmakauden loppupuolelle.

Ohjelman toimeenpano on alkanut tehokkaasti, ja molemmissa erityistavoitteissa hanketoiminta ja operatiivisen tuen käyttö on jatkunut. Hallintoviranomainen valvoo hankkeiden edistymistä osallistumalla hankkeiden ohjausryhmien kokouksiin käytettävissä olevien resurssien puitteissa, tarkastamalla avustuksen saajan säännöllisesti toimittamat raportit sekä suorittamalla riskiperusteisia tarkastuskäyntejä.

Hallitusohjelman muutokset tai kansainväliset kriisit, kuten Ukrainan tilanne tai itärajan hybridivaikuttaminen, voivat tulevaisuudessa vaikuttaa ohjelmaan, mutta nykytoimet huomioivat jo näitä tarpeita. Nämä ovat olleenvaikuttavia tekijöitä tuloksellisuuden näkökulmasta.

Ohjelman toimeenpanon aikana on varmistettu, että eri rahastojen päällekkäisyyksiä ei ole, ja synergiat hyödynnetään. Operatiivisen tuen ja hankkeiden tuloksellisuus paranee koordinoitun yhteistyön ja jatkuvan seurannan avulla.

Ohjelman toimeenpanossa on korostunut kumppanuusperiaate, ja seurantakomitea on käsitellyt hakujen ja hankkeiden tilannetta.

Viestintä on ollut kattavaa ja perustunut viestintäsuunnitelmaan, sisältäen verkkosivut, koulutuksia ja verkostoitumistilaisuuksia. Näin on varmistettu rahaston toimenpiteiden näkyvyys ja saavutettavuus.

Ohjelman toimeenpanossa on noudatettu perusoikeuksia, tietosuojasäädöksiä ja saavutettavuusvaatimuksia. Mahdollistavat edellytykset täyttyivät läpi tilikauden. Kanteluita tai oikeusloikkauksia ei oikeusasiamieheltä ja yhdenvertaisuusvaltuutetulta tarkistettujen tietojen mukaan ole ollut.